

Oponentský posudek bakalářské práce Moniky Šelové „Možnosti využití artefiletiky v pedagogice volného času“.

Autorka ve své práci hledá a také objevuje a v praktické části zdařile aplikuje možnosti, které poskytuje artefiletické pojetí výtvarné tvorby pedagogice volného času. V teoretické části práce se zabývá principy a podstatou artefiletiky, které dokládá vhodně zvolenými příklady z vlastní praxe, a vysvětluje vztah mezi artefiletikou a arteterapií. Je patrné, že autorka při práci s dětmi postupně objevovala vlastní pohled na metody a cíle artefiletiky, které s pomocí odborné literatury vsazuje do teoretického rámce a konfrontuje se svou představou o pedagogické práci, jak dokládá například spontánní úvaha o motivaci na straně 19.

Druhá kapitola teoretické části se podrobně zabývá výkladem pojmu pedagogika volného času, v praktické části se však autorka nakonec zase vrací do školy. Prostředí, pro které svůj projekt vytváří a ve kterém jej částečně realizuje, je školní družina, která sice není vyučováním, ale také ne typickým volnočasovým zařízením, a mateřská škola, čili v obou případech zase školní prostředí. Domnívám se, že v tomto mírném paradoxu je ukryto i jisté úskalí případného dalšího využití této bakalářské práce jako metodického materiálu. Artefiletický přístup předpokládá vytvoření a dodržení určitých podmínek – a autorka je ve svém textu také zmiňuje. Je to například jistá kompaktnost, stálost skupiny a vztahů v ní a vzájemná důvěra jejích členů, která potřebuje čas pro svůj vznik a upevnění. V mateřské škole i v družině je tato stálost, jistota a důvěra jistým způsobem zosobněna v kvalifikovaném vyučujícím a podpořena autoritou instituce. Bylo by třeba zvážit, jaké podmínky a aktivity by bylo nutno připravit pro mimoškolní volnočasové prostředí, případně pro práci se staršími dětmi, např. ve školním klubu. Nemůžeme tedy zřejmě hovořit obecně o pedagogice volného času, je třeba vždy mít na paměti konkrétní podmínky, pro něž projekt připravujeme.

Výtvarný projekt, prezentovaný v této práci, je připraven citlivě, poskytuje dětem řadu tvůrčích podnětů i prostor a příležitosti pro reflektivní dialogy. Záznamy z hodiny prozrazují zájem autorky, citlivost, s níž přistupuje jak k tvorbě dětí, tak i k jejich verbálním reflexím, i její schopnost přijímat a zpracovávat nové pedagogické zkušenosti a adekvátně na ně reagovat. Možná by bylo účelné v rámci charakteristiky obou zařízení ještě blíže popsat, v jaké formě a v jakých podmínkách se děti z obou výzkumných skupin věnují výtvarné tvorbě v běžném provozu, na jaký režim a typ práce jsou zvyklé. Postřeh hovořící o větší samostatnosti a zodpovědnějším přístupu dětí v mateřské škole je v této souvislosti pravděpodobně tématem k zamyšlení.

Bakalářská práce je zaměřena na potřebné a pro zvolené prostředí důležité téma, je zpracovaná s velkým zaujetím. Autorka odpovídajícím způsobem využívá literaturu, správně pracuje s citacemi. Je škoda, že nebyla věnována větší pozornost korektuře textu, a to především v oblasti interpunkce (chybějící nebo naopak přebývající čárky v souvětích, např. na str. 8, 9, 18, 31,47) a ve formulaci a členění vět (např. str. 20, 29, 54).

Otázky k obhajobě:

Ve svém textu se zmiňujete o rámcových vzdělávacích programech. Vyhledejte vztahy mezi svým projektem a kapitolami věnovanými výtvarné výchově v rámcových vzdělávacích programech pro oba typy škol a vyberte vašemu projektu odpovídající očekávané výstupy. Jak byste formulovala dílčí výstupy, k jejichž splnění váš projekt směřuje?